

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE

Péntek

134. szám.

Pest, augusztus 18. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni csak a kiadónál országton Kunewalder házában, vidéken a k. postahivatalnál.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve fél évre Budapesten házhozhordással 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

Évnyegyedre Budapesten 2 ft. 30 kr. vidékre postán 3 ft. 30 kr.

Egy hónapos elő fizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyeért 3 kr. peng. p. fizettetik.

Pest aug. 18.

Mára hatalmas gyűlést vártunk. Az eredmény nem felelt ugyan meg ohajtásunknak, mind a mellett sok szép dolgok történtek.

A katonakiállítási törvény már három nap óta tárgyalatik. A nemzet képviselői azon tanakodnak, hogy kivívott függetlenségünket nemzeti szellemű hadsereggel védjük-e meg, vagy erősítsük továbbra is azon falánk szomszéd hatalmat, melly minket eddig szolgátságban tartott?

Ugy látszik hogy a ministerium az egész vitát nem tartja, valami komoly dolognak, csak úgy immel ámmal megy minden, senki, tekintve a nyugalmas egyhangúságot, ha nem tudná, arra a gondolatra nem jönne, hogy e perczen itt a haza fenmaradásáról, vagy szétbomlásáról van a szó.

A ministerium a házzal csak comediát játszik. A vita mezeje gazdag, s kimeríthetlen, és csak azért, hogy az idő teljék, rá ereszük a táblabíró népet a kövér legelőre, s beszélgetnek velök össze vissza mindenről a mi eszökbe jut.

A hadügyminister csaknem minden szónoknak megfélel, komolyan, s néha egy huszáros körmönfont phrasissal.

A minister nagyon küzd magában. Elejénte köszírtként rendületlenül állott eredeti terve mellett, lassanként azonban kezd hajladozni.

Első nap azt mondta, hogy egy magyar hadsereg felállítása teljesen lehetetlen, tegnap már engedett valamikéket, s úgy nyilatkozott, hogy ő annak, mint lehetne felállítani, módját nem tudja, ma tovább ment, s a kiállítást csak nehéznek s bajosan kivihetőnek declaralta.

Reménylentünk szabad, hogy holnap, ha tovább is így haladunk, a minister expugnálva érzeni magát, s meg fog hajolni a nemzet kívánsága előtt.

Igy kell történni, vagy Mészáros Lázár megszünt minister lenni.

Ez természetesen következik. Hanem még találhatnók egy jóra való expedienst.

Tudjuk, hogy sokan vannak, kik egy ministerialis crisisben irtóztató dolgokat látnak. Azt hi-

szik ha Mészáros lemond, a sorkatonaság nem fog az új ministernek engedelmessékedni.

Mi istennek hála nem tartozunk azok közé; kik keresik, s következőleg mindenütt fel is találják a rémeket. De azért különösen türelmes emberek szoktunk lenni, a mennyire csak tudni illik csekély tehetségünkön kívül.

Türelmesek vagyunk oly formán mint a szegény unokák, kik illedelmesen elnézik a nagy mamák gyöngeségeit, ha azok komolyan állítgatják előttünk, hogy a világon csakugyan léteznek kísértetek, a lelkek hébe hóba felkelnek sírkövekből, s a többi között egyszer nekik is egy éjjel megjelentek.

A parlamentarizmus gyakorlat a legszigorúbban megkívánja, hogy a minister minden lényeges ponthoz oda kösse tárczáját. Hogy ne kötné a hadügyminister tárczáját e jelen kérdéshez, melly a lenni, vagy nem lenni határozatról szól.

Am de engedjünk a rémes álmokban rángatózó táblabíráknak, ne ejtsük őket oly nagyban kétségbe, tekintsük a végcélra s keressük fel azon utat, mellyet követve az egész nemzet karöltve haladhat.

Azt hisszük, itt a real haszonért áldozzuk fel a parlamenti élet legszigorúbb formáit.

Más szóval, szavazza meg a ház daczára a ministeri politikának a független magyar hadsereg felállítását, még pedig tisztán mint Pálfi János indítványozta, s mint azt Nyári Pál, Teleki László Madarász, s kivülök még igen számosan jobbról és balról pártolák. Ezért azonban Mészáros Lázár, ki bár oly nehezen rázhatja le magáról a hofkriegeráti gondolkodásmódot, a ministerségről ne mondjon le.

De hát mi történjék? ez a kérdés, miután Mészáros több ízben kinyilatkoztatta, hogy ha a kamara el is határozná a magyar hadsereg felállítását, ő azon kívánatnak eleget tenni magát képesnek nem tartja, s tárczáját átadja azoknak, kik azt kivinni képesek lennének.

Mi ajánljuk egy módot. Az igaz, hogy a mi indítványunk sok helyen nem a legjobb ajánlat, de azt mondja a magyar, vak tyúk is kap egy szemet, pokolban is megessik egyszer a vásár.

Mi azt ajánljuk. És az, Mészárosnak azt hisszük, igen fog tetszeni, miután ő hozta be legelőször hozsánk azt, hogy a minister jobbra balra mindenkit tanácsadásra hívjon fel. Ez a legeredetibb magyar rendszer. Nincs is, nem is terem széles ez országban semmi sem bővebben, mint a tanács és a bizodalom.

Tehát azt tanácsolnók, hogy keresztülmenvén a képviselők házában a törvény, a ministerium Mészáros mellé rögtön két tanácsnokot vagy akárminevű, ha mindjárt ideiglenes hivatalnokot nevezzen ki, a kik aztán e mindenestre óriási vállalatban a ministernek két jobb keze volna, mert illy ügyet a meglevő hadi kormányokra, ezen megkövesült bureaukra rá bizni annyit tenne, mint az ügyet pocskóká tenni, s arról egyenlőre erőszakosan levoncsolni a népszerűség még tán fenmaradt himporát.

Kik legyenek ezek, kik a ministernek itt segédkezetek nyújthatnának, kérdést sem szenved, azok kik a viták alatt legkeményebben viselék magokat.

Azok, kik neveték az aggódo hadügyministert

midőn az redőkbe húza hombokát s motogató az ellenzék javaslatának inpractibilitását.

Azok kik arról ismeretesek, hogy legerélyesebbek... a radicalok.

Ott van például Pálfi János Madarász László Percezel Móricz, kikben meg vagyunk győződve mindenki meg fog nyugodni

Mert, képviselő polgáriarsnak, az a mi most velünk történik az a legirtóztatóbban komoly dolog.

Ne csináljunk magunknak illusiokat, mert a külön volt magyar hadsereg elfogadása egy új politikának hajjala, arra ha csak részben is léptetik életbe újmodru emberek kellenek.

Uj, még pedig, de ne ijedjenek meg önök a szótól, valóságos revolutionalis emberek kellenek.

Ne ijedjenek meg, ismétéljük, mert mi itt nem revolutiet, hanem csak "revolutionalis" modort ajánljunk, csak ez mentheti meg a hazát, ezen modor állithat fel nálunk hihetlen gyorsasággal tetemes erőt, csak ezen modor találhat fel hirtelenében szükséges elemeket.

Ezen modor menthet meg azon hinárból, hova minket a corpus juris politika vezetett, melly egyenesen oda vezetett, hogy ha rögtön magunkon nem segítünk, elveszünk ha Austria ujra megerősödik, mert mind a két eset minket a harcra hészületlenül fogna találni.

Pest aug. 18.

Mióta Radecki Milánoból küldt bulletinjait, a bécsiek emeltek fölvel járnak, Magyarországgal kihívólag beszélnek, ministerökkel babeli országgyűlésükön paczkázó oratiot tartatnak, a sörházakban löbb poharat törnek össze, sperli számosabban látogatják, Straust hatalmasabban megtapsolják, a közelebbi olasz opera-saisonról vitáznak, szóval ismét boldognak érzik magokat s négyemeletes házaikat, pompás templomaikat gyönyörű sétányaikat szemlélve s landparthiekat csinálva a Brühlbe és Leopoldibergre, számárháton — álmadoznak von einer grossen oesterreichischen Monarchie und einer Residenzstadt Wien.

A pestiek egy része pedig ugyancsak Milano elveszése óta, száméru húzza kalapját, elflyörézi a legszomorubb csárdást, vagy káromkodik egyet mélyeseges bánatjában, szorongva füllel az estenként érkező hírekre, kétkedőn várja a bécsi gőzöt, fejét rázva tekint az ő Búdára, megszidja a svábot, ismét káromkodik, fájdalmas bosszankodással sohajt, hogy „meg vagyunk csalva!” s bizalmat szavazza a ministeriumnak kiált fel, hogy oda vagyunk!

És furcsa, épp azon bécsiek álmadoznak a fennebbi előadott módon, kik pár napokkal ez előtt Frankfurttal leginkább coquettiroztak Magyarországnak pedig leginkább hízelegtek; de még furcsább, hogy épp azon pestiek vágnak legdesperatusabb képet, kik a ministerium szavára esküdtek.

És miért van ez így? mert amott Bécsben a reactio Radecki győzelmében saját győzelmét tekinti, itt Pesten pedig a félénk táblabíroság, melly mindig csak más és nem maga állása után intézi lépteit, Magyarország végveszedelmét látja.

Az igaz, hogy a bécsi reactio a maga hitében igazán itél, de az is igaz, hogy a magyar tábla-bíró rettenetesen téved.

Olaszország bukása nagy szerencsétlenség magára az olaszokra nézve, s nagy nyomorúság lehet a szabadság ügye szempontjából is — ez áll.

De nem áll az, hogy e lehetõ nyomorúság Magyarországra nézve más utakon ki nem kerülhetõ volna, mint az ugy nevezett szemfényvesztési ministerialis politica által, azon politicát értjük t. i. mely nyilvános ellenségeinkkel kaczerkodik, s míg a nemzet képviselőinek fülébe sugja, hogy mit Ausztria s az illyrek irányában engedékenyen és simogatólag tesz, az csak fogás, addig a kamara határozataiban egy hitzegõ szövetséges, s egy párttűtõ töredék iránt baráti sympathiákat tanusít.

Mi az olaszokat sajnáljuk, s pedig annyival inkább, mert nem tartozánk a híres segélyadási párthoz, de e sajnálatunk ügyök vesztesége felett nem gerjeszt bennünk saját ügyeink feletti remegést, mert mi nem azért kívántunk diadalt Lombardia fegyverének, hogy azt majdan mellettünk villogtassa, hanem sükert ohajtánk néki, mert az igazság ügyét mindenütt győztesnek lenni ohajjuk.

Magyarországban — minden tornyosuló vészfelhők, minden elõtörõ zivatarok dacára is — annyi erõ és hatalom van, miképp azok mellett csak a gyávaság csüggedhet el.

De használni kell tudni az erõket, s nem ellobogni hagyni a lelkesülés fátylóját a nélkül, hogy annak világa a veszélyek tömkelegébõli kiszabadulásra használtatnék.

És e szempontból igen is értjük, hogy míg olly férfiak keblét is meglepé a szorongás, kik az elcsüggedést csak nevére õsmerik, hogy olly egyének homlokát is a kételkedés védõje borítja, kik a veszélyekkel szembe szállani megszoktak.

Igen ezt értjük, mert a hon ereje és lelkesülése éppen de teljességgel fel nem használtatik.

Nem akarunk ismételni. Mellõzzük a hanyagságot, melylyel a nemzetõrség elrendezésében tapasztalánk, elhallgatjuk az önkényes honvédek kiállításában követett lomhaságot és kedvetlenitõ eljárást, nem elemezzük a sorkatonaság és tiszték irányában követett ingatagságot és gyermekes félénkséget: hisz ezekrõl mindenki tudomással bír, ki szemét szándékosan be nem hunyá és fülébe pamutot nem tett.

Mellõzzük mondom, mind ezen sokszor felmelegített és naponként elforduló tényeket s szállunk egyenesen a jelen ministerialis vagy is — ~~hala~~ istennek — csak hadügyministeri politikára.

Az mondatik a hadügyminister s másfél embernyi pártja által, hogy igen is mi magyar hadsereget akarunk, de nem most, mert az lehetetlen, hanem akarunk késõbb mikor lehetséges leend. Mikor leend pedig lehetséges? azt nem tudhatjuk: addig pedig frakkot a magyar katonának sárgafekete színt és kétfejû sast elébe, és német nyelvet nyakára.

Ez éppen annyit tesz, mintha egy atyának, kinek neje egy jesuita pater nagy befolyást gyakorol — azt mondaná a Loyola tanítványa: add hozzánk collegiumunkba egyetlen s dus örökséget váró fiadat, miképp neveljük õt ugy, hogy a

világ veszedelmes törvényei közt megállhasson, a csábitásokat kikerülhesse, szóval, hogy így jövendõbeli örökségét józanul használhassa, mert látod, pénzt most csak elpazarolná, adósságokat csinálna, sõt még tán a szülõi hatalom ellen is feltámadna. Az atya pedig e bölcs tanácsra rábeszélte oda adná egyetlen öröksét a szelid paternek.

A szelid pater pedig csinálna szép reményû fiuból egy buta barátot, megláttatná vele a világot, annak hiábavalóságait, megtanítaná gyûlölni magát, és elhítenni vele, hogy üdvözülni csak a klastromban lehet, szóval elérné özélját, megszerezné szerzetének — az egyetlen örökös minden hagyományát.

Igy volna ez a jezsuitabefolyás alatt álló család.

Az alkalmazás nem nehéz, tessék alkalmazni. De lássuk miért nem lehetne most mindjárt magyar hadsereget állítani.

A bataillonokat ki kell egészíteni, bataillonokra pedig rögtön szükségünk levén, a már német parancsszóra betanultakat a besorozandó egészen járatlanok kedvéért magyar parancsszóra szoktatni, ebben gyakorolni annyit tenne, mint erõnket szándékosan megsemmisíteni.

Ezen ellenvetésre megjegyezzük, hogy itt petitio principii van, mert ellenség elõt álló katonáinkra nézve e tekintetben változtatást tenni ki sem akar.

De kérjük miért ne lehetne két régi s az eredeti számmal csak felére felolvadt ezredet akként egészíteni ki, hogy a kettõ egybe csapassék, mint két kas méh, melyek közül egyik sem elég erõs ugyan magára, de erõs leend együtt.

Hja! a katona legnagyobb szégyennek tartja, ha ezrede felosztattatik, ezt felelík nekünk.

De szabadjon azt válaszolnunk, hogy a katona csak azt fogja szégyenleni, ha õ mint don Miguel ezrede a Wasa nevet, vagy viszont vendi fel, s nem fogja szégyenleni, ha egy más hasonló nevét vesztett el — egy új név például Mészáros mint ezredtulajdonos — neve alatt egyesül.

És ne higyük, hogy ama magyar katonaság, melyet olly szellemének õsmerünk, még akkor is felzudulna, ha a felállítandó új magyar ezredékbe osztatnék fel.

Lehet ugyan, hogy a tiszték az atillát szüknek, s a magyar nyelvet darabosnak találnák és raisonniroznának, de ez esetben is segít az erélyesség; ama 690 idegen tisztnek, kik magyar ezredeinkben vannak vagy megszokni, vagy szökni kellene, ki az atillát szüknek találná, utat kellene mutatni.

És itt ne huzzuk össze szemõldeinket egy katonai lázzadástól félünkben, mert nincs nevesesebb állítás mint az, hogy a magyar katonát német tisztje revoltálhatná azért, hogy neki nem frakkot adnak.

Nyissunk utat a közembernek egy nemes nagyravagyásra, mutassuk meg csak példával, hogy belõle ezredes és még nagyobb tiszt is lehet, és ne félünk attól, hogy a sacramentirozó német tiszt nemzetellenes izgatásai róla hallgató fülekre akadjanak.

És itt szólnunk kellene még a zászlóról, melynek kicserélését némelyek ismét veszé-

lyesnek látják, mert a régi sárgásfekete zászlót a vallásos pietismus egy nemével tekintí a mostani katonaság, de cikkünk hosszúra terjedvén, errõl s a corollariumról holnap.

Csernátóni.

E cikket, mely egy tiszt tollából került ki, — bár némely nézetei a mieinktól eltérõk is — közölni jónak láttuk.

* * *

Nemzeti erõnk, miképeni elõállítás, összealkotása a nemzet szabadságának s függetlenségének védelmére és fentartására miképeni használata, s mert ez, tehát a nemzet léte felett forog a kérdés, s melynek eldöntésétõl függ jövõnk!

Azt gondolná a világ, illy fontos kérdésre a felelet könnyû. Illy feleletnek egynek, a honfi keblébõl, egy akarattal, egy lelkesedéssel kiõmlõnek kellene lenni, t. i. hogy mi akarunk, s mert akarunk, fogunk lenni; de csak kellene lenni, mondom, mert fájdalom, hogy nem úgy van; s mert nem az a kívánt lelkesedés hatja át már a képviselõ-házat, melyet azon soha nem felejtethõ napon, mikor a haza megmentésérõli ajánlatot elvileg elfogadta, e nemzet képviselõit elragadni, és ez által azt az élõ nemzetek sorába mintegy visszahelyezni látszatott! S hogy nem így van, azaz, mi lelkünket mély fájdalommal fogja el. És neveli ezen fájdalmat azon nemcsak tulajdon, de a nemzeti képviselõk nagyobb részének — ha nem is nyilvánított, de mégis igazi bensõ meggyõzõdése, t. i. hogy e bajon segíteni lehet. De hogy õ ezen meggyõzõdéseket és vele hazája s nemzetök szabadságát, boldogságát s életét szolgálai készségüknek rendelik alá.

Képviselõk! titeket a nemzet bizodalma azon korban választott meg ügyviselõinek, midõn egy hosszú alvás testi s lelki tehetségeink pangása és elnyomása után a szabadság hajnalára viradtunk, azon idõben, midõn a nagylelkû nemzet önkénytelen és nagy áldozatokkal lemondva századokon át élvezett elõjogairól, azokat e hon minden polgáraival megosztotta és annak eddig nem viselt terheiben részt vett, hogy így lennénk egy édes anyának egyaránt kedvelt, ugyanazon jogokban egyaránt részesülõ fiai, s magasztos fiúi kötelességünknek tartanók közös érdekbõl, a közös anyának — a hazának szabadságát fentartani és szilárdítani; a nemzeti jóllétet nevelni, és a hon dicsõségét öregbíteni! Azon idõben, midõn e nemzet az isteni igazság, a természet és nép jogai alapján egy országot akart alapítani, egy országot, mely a legbiztosabb alapra — a nép szabadságára állítva, a világ minden hatalmaival, s az idõ minden viszontagságaival képes legyen dacolni! Ez idõben mondom — hítt meg benneteket küldõitek bizalma, hogy gondoskodnátok erélyesen és czélszerûen azon utról, mely minket a pirosító hajnalból biztosan vezessen a déli fénybe, a magasba, és hogy gondoskodnátok azon eszközökrõl, melyek magas állásunkat biztosítsák. Mennyire feleltetek meg, vagy mennyire fogtok e magasztos bizalomnak megfelelni, e napok fogják meghatározni. — Úgy vagyunk értesülvé, hogy a hadügyminister a hon védelmére megajánlott, s már majd megadandó hadi sereget

nagyobb részt a fennálló ezredek öregbítésére a 4-ik zászlóalj és illetőleg a tartalék lovas századok föllállítására akarja fordítani, hogy így lenne egy ugyanannyi számmal öregbített saját honunk fiaiból álló ellenünk nagyobbérszint — mert fájdalom kevés a kivétel — ellenséges indulatot tápláló tisztektől vezetett hadseregünk régi lábra állítva, régi ruhába öltöztetve, melyben, ha eddig mindig vitézül küzdött is, azt bizonyosan ezen, a nemzeti öltönyt gúnyoló ruha nem okozta.

Nincs okunk katonáinkban kétséget helyezni, mert ők nagyobbérszint már eddig is, hol alkalmuk volt, kitűnően megmutatták, hogy képesek az ügynek szentségét, mellyért küzdenek, felfogni, és hogy ugyanezen ügy igazsága neveli lelkesedésüket. Hanem a katonáknak vezetőkre vagyson szüksége — és pedig oly vezetőkre, kik velök együtt a honszeretettől áthatva, őket közös lelkesedéssel vezessék a magasztos célra, a győzelemre, s ez által a haza szabadságának s függetlenségének kivívására. De illy vezetők, illy tisztetek hiányzanak, — mert azok nagyrésze a jelenkor szellemét föl nem fogva, az ügynek szentségét — mellynek kivívására e hon lelkes fiait vezetni nekik jutott az irigylendő szerencse, meg nem érve, nem átkodnak aljas eszközökkel vitézeinket a jó utról és ügytől eltántorítani, tévutakra vezetni, bennök a hon szeretetét elaltatni, a haza és annak hű fiait közös ügyét magokévé nem tenni, részint nyíltan, részint alattomban a hon ellenségei iránt rokonszenvet táplálni, azok terveit ha nem is tettleg, mégis mulasztás által előmozdítani, kik nem átkodnak a csatatéren a veszély órájában, és így azon pillatban elhagyni, midőn magasztos hivatásuknak megfelelni kellene. És pedig mind való — és tény!

És mégis ilyen emberek nevelése, oktatása, és vezérlete alá akartátok ti adni ujonnan állítandó mindenekelőtt a haza szabadságának fentartására besorozandó vitézeinket!

Nem! ez lehetetlen! ezt tenni, ezt hinni nem lehet! és ha mégis ezt tennétek, megérdemlitek, hogy veszzetek, és veszzetek kell; mert a melly nemzet elég gyáva és elfajult a maga fentartására erejét elszántsággal fel nem áldozni, az sorsát megérdemli. Már pedig azt tagadni nem lehet, hogy erre csak a nemzeti erő — egy nemzeti hadsereg a biztosító eszköz; de nem csak ti veszzetek, de veszznek veletek annyi ezren — a hazának hű fiait, kik midőn benneteket képviselőül megválasztának, ezen bennetek helyezett bizalmukért más elismerésre számoltak, mint arra, hogy ti a nemzeti erő föllállításáról könnyelműleg gondolkozva, a nemzetet és vele együtt a hazát feláldoztátok.

Képviselőik! ne ámitsátok magatokat, cselekedjétek — még nem késő; higgyétek, hogy a haza állása oly veszélyes, mint még azóta, mióta magyar faj lakja, soha nem volt! Gyávaság a veszélyt nagyítani; de megbocsáthatlan bűn az igazat a veszély órájában elhallgatni. S mégis, ha körültekintünk, azt vesszük észre, hogy e haza ezen ügyei oly kevés lelkesedéssel, oly erélytelenül a hon erejének minden biztosítása nélkül tárgyalatik, mintha minden rendes lábón állana. Lépjétek fel lelkesen, mutassátok meg a világnak, hogy a magyar nemcsak az elragadtatás pillan-

tában tud felbuzdulni, hanem, hogy akkor, mikor szeretett honát veszély fenyegeti, az őt lelkesítő indulat egy folytonos egy mindinkább öregbülő láz, melly mindaddig meg nem szűnik, és az erélyes cselekvés terét elhagyni nem engedi, míg a láz okozó veszély hártva, a haza mentve nincs. Az tehát a kérdés: mi volna szükséges e szent cél elérésére? szükséges egy magyar hadi sereg, mellyre e nemzet minden körülmények között számolhat, mellynek hazafiságára s vitézségére bátran bízhatja ügyei kivívását.

Ennek alkotására megkivántatik: hogy mindenekelőtt szólíttassanak fel minden a magyar ezredekben szolgáló idegen, vagy idegenajku, vagy ügyeink eránt rokonszenvvel nem bíró tisztetek, írásban oda nyilatkozni, hogy a magyar alkotmányra megesküdni, azt minden körülmények között védelmezni készek. S hogy ezen nyilatkozat hű megtartásához kötik életüket és becsületüket. Kik azt tenni vonakodának, távoztassanak azonnal bármilyen módon el a magyar hadseregtől. Hadsereget egészen újat a jelen körülmények között felállítani teljes lehetetlenség; azért szükséges, hogy a felállítandó új magyar hadsereghez a már fennálló magyar ezredekben vétessenek a vázlatok (cadre) mi által mind a már létező ezredekben szolgáló egyének magánérdekei — mert a számos előléptetésekkel tetemesen nyernének, mind pedig az új sereg alapjai biztosítva legyenek. Vétessék egy harmada a tiszteteknek, fele az altiszteteknek, és egy negyede a közvitézeknek a magyar ezredek soraiból, és ezek közé soroztassanak az ujonnan állítandók, az új tisztetek választására különös figyelem fordítandó.

Ezen áttétel által eredő és a már eddig létező hiánya a fennálló ezredeknel szinte pótoltsák ki. Az új seregnél már mindjárt kezdetben minden, u. m. a parancsszó, a kormányzás, a zászló, a ruházat legyen nemzeti, és azonnal kezdessék meg teljes erélylyel az oktatás. A vázlatok öregbítésére alkalmaztassanak azon fölül, a még szolgálatra alkalmas nyugdíjazott, kilépett, hadseregi ügy honvédi tisztetek is. A mai fennálló ezredek tisztijeinek tétessék köteleosséggül, hogy magokat a magyar nyelvben kiművelni iparkodjanak. A fegyelmi szabályok, a hadi törvények már mind a két seregben egyenlők legyenek. A bot- és vessző bűntetés végkép törültsék el. Az ujonnan föllállítandó sereg képezzen sorsszámmal nevezendő harmincz zászlóaljából álló tíz ezredet, melly célra, és a hiányok pótlására fordítsák harminczhat ezer ember. Három ezer az állítandó katonákból fordítsák az azonnal alakítandó tüzér- és művészeti testületekhez, mellyhez különösen némi tudományos képzettséggel bíró, vagy bizonyos mesterséget u. m. lakatos, kovács, ács, asztalos, bodnár, kádár, vagy puska-művességet tudók választassanak ki. A fennálló tudományos testületekben létező honfiak szólíttassanak föl ezen testületek alkotására és czélszerű elrendezésére. Szinte így alkotandó a tábori, ménesi és szekeresi kar, mellyhez szinte egy ezer az ujonnan állítandókból vegyítve a már fennállókkal volna sorozandó, s mellyek nélkül hadsereg fön nem állhat. A lovasságra megajánlott szám soroztassék be a már fennálló ezredekhez, és ha kivesztsék az ujonnan felállítandó tartalékszázadot, annak öregbítése nem szükséges. És valamint a

honvédseregből a további szolgálatra ajánlókat a nehéz gyalog, vagyis gránátos ezredek föllállítása, alapjául kívánám, úgy ajánlanám, hogy a fennálló magyar lovasezredekben a negyedik osztályok négy nehéz lovasezreddé alakíttassanak.

E módon lenne — mit elkerülni lehetetlen, ha csak azonnal használható sereg nélkül maradni nem akarunk, kétféle gyalogságunk; de ez akkor, ha az új sereg végképen alakult és használhatóvá vált, szüntessék meg akkóp, hogy a már fennálló negyvenkét sor és öt gránátos zászlóalj az ujonnan alkotott harminczszal ha nem előbb, egy évnek elforgása után állíttassék össze, mi által léssen egy független hatahmas nemzeti seregünk, melly hazája ügyét magáévá téve, egy pillanatig sem fog kételkedni annak fentartásért életét és vérért fölláldozni.

Járuljanak ehez czélszerű jogkülönbség nélküli katonai összeírás és állítás, jó katonai tanodák, művelő intézetek és növeldék, és addig míg a katonai képező intézetek föllállanak és tökéletesülnek, gondoskodjék az illető hadügyminister, hogy jeleselmelhetőségű ifjak az ausztriai és külföldi katonai képező intézetekben az álladalom költségén neveltetve, idővel a haza javára alkalmaztathassanak. Akár ebben, akár egy hasonló tervetben állapodjék meg a képviselőház, szemel elől azt el ne vessze, hogy jövőnk, országunk szabadsága és függetlensége csak népeinek szabadságán és egy nemzeti önálló hadseregen alapulhat.

Hgy magyar katona.

Baja aug. 12-én.

Szerkesztő!

Remélem szabadelvű lapjába szives leendő felvenni „a pécsi főtanoda hű tükrét” — azon tanodának, mellynek okos tanárai az ifjuságtól minden szellemi műveltséget tenyészítő társulatókat elültöztak u: m: a bált, színházat stb. (holott ez Pesten megeengedtetett) azon tanodának hű tükrét, mellynek csókolni való tanárai az ott tanuló ifjuságnak megparancsolták, hogy az 1847-dik évi baranyai követválasztáskor az ellenzéki színeket feltenni ne merészeljék.

Hogy tehát az oktatás legfontosabb ügyét illy kezekre ne bízzák; e gyönyörűségteljes valódi mákvirágokat egyenként eléállítom.

Első legyen a kolompos Pro-director. Neve Nagy János, rangja hanonok.

Ezen ember azt csudálom, hogy lehetett pap annál inkább Pro-director, mert tudománya = 0, hanem egy igazi papi characteristica van benne: i: a fősvénység, mert noha 200 ezer pengővel bír, mégis megmondta a tanulónak, mit felel 1 ft. az az egy font t u b á k é r t. Szónoklati tehetsége demostenesi; egyszer így szólott hozzánk: „a ki itt van, és felolvastatik, kiáltson itt vagyok, a ki pedig nincs itt az hallgasson!”

A műveltséget is szereti, egyszer így végzi beszédjét, édes öcsém én nem jártam színházba, se bálba, mégis kanonok vagyok, és még pedig kántor.

Igazsága van, nem is való az olyan másnak mint kanonoknak.

Schneider Gáspár természettan-tanár, és táblabíró. Előadása oly elandalító volt, hogy testeiket a tanulók a legkellemesebb álomnak bocsátják kedves pusztizni való tanárjuk éneklő előadásának miatta; minek következtében a tanulók mihelyt a derék tanárjuk előadása közelget, az ablak redőit behuzták, ne hogy alvásukban a nap nékiek alkalmatlankodjék. — Tekintélye nagy volt; mert apró szentek napján ugyan csak megsuprikázták tanítványai.

Pliszner Lőrincz bölcsészettanár, és táblabíró, tudománya csak volna, csak hogy ő maga neveletlen, kinek nevelni kellene. . . . Goromba, ez is leütötte az ellenzéki jelt egy tanuló kalapjáról, de most már ministerialis.

German József történettanár.

Három ember meg egy fél.
Csuhábjában majd elfér

Ez ám csak a gyönyörűség teljes mákvirág! Termete vastag, esze vékony. Martinovicst és társait vizeszűeknek nevezte! még ön mer valakit vizeszűnek nevezni? oh ön agnus dei! Előadása a könyvhöz ragaszkodó, historiai ismerete nincs, szóval ki kell adni rajta.

Egyébb aránt jó tulajdonságai is vannak: Excellems sörivő, minek következtében majd mindig rekedt volt, és sokszor egy hétig nem volt előadási órája. . . . — A tanulók szerették, kedvelték, mert macskazenével tisztelték meg őt, és a gorombaságban hű életpárját Plitzner tanár urat. Par nobili fratrum.

Tesztli Károly menyiségtan-tanár.

Ugy beszél, mintha predikálna, szórul szóra a könyvből. Olyan embert, ki egy év alatt könyvből felolvas valamit, százbankó forintért is kaphatni.

Liehardt Lukács hittan-tanár.

Ennek is volna tudománya, még azt is betudta bizonyítani, hogy a romai catholica anyaszentegyházon kívül nincsen üdv; minden előadásában a reformatusok ellen papol!

Rudits Dienes magyar nyelvtanár.

Talpig bécsületes, őszinte magyar ember, ki száraz tanját is kedvesé tette előttünk. A színházba való járást számtalanszor ajánlotta, szóval: szabadelvű, tudós ember. Meglehet győződve, hogy tanítványai hálás emléket magának biztosította. —

Jónás József policiatanító, címzetes kanonok és ideiglenes igazgató.

Ezen polgártárs midőn kérték a tanulók, hogy engedné a délutáni órákat fegyvergyakorlatra, és látá, hogy az őszves ifjuság kívánatainak engednie kell, azt mondá „ön tehát nem bánom játszanak katonásdit.“

Ad vocem katonásdi! ha mindenik így gondolkodnék, mint ön drága nagysád, akkor csak ugyan hamar innának a ráczok a bécsi jó borból, és kedves nagysád hasacskajáról a vörös övet leoldoznák, s az arany kereszt helyett, aligha másti nem tennének nyakacskaájára!!!

Radnits Ferencz honi magán jogtanár. Növendékei ha correpetálnak, rendesen eminensek.

Most tehát pá pá kedves madaraim! Isten veletek azon jó szándéktokért, hogy bennünket midőn a kávéházbai járásért azzal mentegedődtünk, hogy ott ujságokat olvasunk, ti kedves mákvirágok (nem hiába papok vagytok,) a köpenyforgató budapesti hiradó olvasására! no de pardon! hisz csak elveiteket akartátok belénk csepegtetni, mellyeknek ideje valamint a táblabíráké elvégre eljárt!!

Adieu! ne haragudjanak önök rám egykori tanítványukra, ki már nem önöké, hanem a marcziusó T Kálmán.

H I R D E T É S E K.

(1-3)

Budán a 7 választó-hercegnél egy 4 ülésű útikocsi, a legjobb állapotban, hozzá tartozóval együtt, és egy Neuticsáni eladandó. Tudakozódnatni utána, a fehérvári gyorsutazás kiadójánál.

Kilian 's társánál

Pesten, a váci utcában Parkfrieder házban, épen most jelent meg, — és minden hiteles könyvárusnál kapható:

A számkivetett titkos látásai,

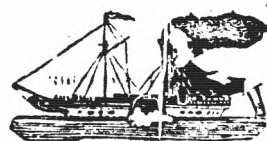
irta **István Pál**,
8-rét fűzve 20 kr. pp.

A váltóbeli adósság

elmondhatása, — és az alakítandó hitelintézet követeléseinek kiváltságos elsőbbségéről, értekezik **Császár Ferencz**,
nagy 8-rét 12 kr. pp.

Rákóczi discursusai

avagy **II. Rákóczy Ferencz**,
fejedelemnek, a magyar nemzet örökösítését tárgyazó gondolatai,
nagy 8-rét fűzve 30 kr. pp.

Gőzhajók járása.

A. A Dunán.

Pestről Bécsbe naponkint reggeli 6 órakor, Győri közlekedéssel.

B. A Tiszán.

Szolnokról Szegedre, Tittelbe és Zimonyba, Pesttel kapcsolatban: minden kedden.

„ Szegedre: minden szerdán és szombaton.

„ Tokajra: minden csütörtökön.

Szegedről Szolnokra: minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.

„ Zimonyba: minden szerdán.

Zimonyból Tittelbe, Szegedre és Szolnokra; minden csütörtökön.

Tokajból Szolnokra: minden vasárnap.

Indulási idő Szolnok, Tokaj és Szegedről: reggeli óra.

Minden kedden indul egy vontatógőzös Szegedről Zimonyba, és minden pénteken Zimonyból Szegedre.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főügynöksége.

Magyar kö-zépp. vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik Majus 20-tól Augusztus végeig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 6 órakor.

„ „ tehervonat délben 11 ó. 45 p.

„ „ személyvonat délután 2 óra.

Szolnokból Pestre. Tehervonat reggeli 3 óra 45 percz.

„ „ Személyvonat reggeli 6 óra

25 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 2 óra

15 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 6 óra 30 percz.

„ „ délután 2 óra 30. „

„ „ „ 5 „ 30 „

Váczról Pest felé reggel 8 órakor

„ „ délután 4 „

„ „ „ 7 „

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap. **MINDEN ESTE.** Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.